

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БОСНИА АНД ХЕРЗЕГОВИНА

УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
АУДИТ ОФФИЦЕ ОФ ТХЕ ИНСТИТУТИОНС ОФ БОСНИА АНД ХЕРЗЕГОВИНА

Мусала 9, 71 000 Сарајево, Тел/Фах: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.ревизија.гов.ба, е-маил: саибих@бих.нет.ба

српски

Број: 01-400-398/МГ/03

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ БИХ
ЗА 2002.

Сарајево, јул 2003.

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Трансформација Министарства у Дирекцију за европске интеграције	4
2.2.	Систем интерних контрола	4
2.2.1.	Трошкови ангажовања спољних консултаната	5
2.2.2.	Планирање и извршење буџета	5
2.3.	Извјештај о информационом систему	6
2.3.1.	Административна и организациона контрола	6
2.3.2.	Заштита и чување података	6
2.3.3.	Сигурност ИТ система	7
2.3.4.	Апликативне контроле	7
3.	ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2001. ГОДИНУ	7
4.	РЕЗИМЕ	8

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја (укључујући и одлуке руководства) Министарства за европске интеграције БиХ (у даљем тексту: Министарство) у вези финансијске 2002. године.

Ревизија је извршена у два периода: од 26.11. до 03.12.2002. као претходна ревизија, а завршна од 07.05. до 14.05.2003., на основу одредби Закона о ревизији финансијског пословања институција БиХ ('Службени гласник БиХ', бр. 17/99).

У надлежности је Канцеларије за ревизију да у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима (стандарди Међународне организације врховних ревизијских институција – INTOSAI, објављеним у 'Службеном гласнику БиХ', бр. 05/01) изврши ревизију финансијских извјештаја с циљем процјењивања јесу ли она представљена на фер и истинит начин.

Одговорност за финансијске извјештаје сноси руководство Министарства, а одговорност Канцеларије за ревизију се своди на изражавање мишљења о тим извјештајима на основу проведене ревизије.

У складу са Законом о ревизији (члан 13., став 4.), при извјештавању о јавним рачунима наша је обавеза извијестити:

- јесу ли рачуни сачињени у складу са важећом законском регулативом;
  - представљају ли годишњи извјештаји тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
  - о економичности, ефикасности и ефективности којом су институције користиле јавна средства у обављању својих функција.
- 1.2. Ревизија је била планирана и изведена с циљем постизања разумних основа за процјену приказују ли финансијски извјештаји стања фер и истинито. Стога је ревизија испитивала узорке значајних трансакција и одлука управе Министарства. Ревизијом је обухваћена примјена законских и других прописа, организација Министарства, те финансијско-рачуноводствено пословање Министарства.

За ревидиране финансијске извјештаје Министарства за 2002. изражавамо мишљење са резервом из сљедећих разлога:

- **слабости у систему интерних контрола, укључујући и слабости уочене у трансформацији Министарства у Дирекцију за европске интеграције БиХ.**

2. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Трансформација Министарства у Дирекцију за европске интеграције

Ревизијом пословања утврдили смо како је Министарство престало са радом и трансформирало се у Дирекцију за европске интеграције (у даљем тексту: Дирекција). Примопредаја материјално – техничких средстава, службених аката, финансијских обавеза и прерасподјела запослених није урађена до момента завршетка ревизије. Чињеница је и то како Савјет министара није донијело одговарајуће одлуке (неслужбено, исте су у процедури доношења), те тако нису створени предуслови за рјешавање правног статуса како запослених тако и преноса средстава са Министарства на Дирекцију.

Канцеларија за ревизију скреће посебну пажњу руководству Дирекције да проблематици преноса средстава и статуса запослених приступи максимално озбиљно како би се ове активности извршиле у складу са прописима и одлукама које донесе Савјет министара. Примопредају споменутих средстава обавезно извршити комисијски уз сачињавање записника. За све нејасноће и дилеме у самом процесу преноса консултовати одговарајуће службе Савјета министара, у супротном недоследности и нерашчишћавања стања бит ће узрок далеко већег броја негативних посљедица.

2.2. Систем интерних контрола

Током ревизије пословања уочене су одређене слабости у систему интерних контрола руководства, а које се односе на непостојање одређених интерних правила и процедура (напримјер: употреба како службених тако и приватних аутомобила у службене сврхе, примање и давање поклона, трошкова репрезентације итд). Непостојање таквих правила и процедура може довести до неекономичног и неефикасног трошења буџетских средстава, а уједно се смањује систем контроле руководства на оперативним процесима.

Канцеларија за ревизију сугерише предузимање додатних напора на побољшању система интерних контрола, а посебно наглашавамо руководству новосноване Дирекције креирање таквог система интерних контрола, који би превентивно отклањао неправилности и незаконитости у раду. Такође препоручујемо успостављање процедура које

ће осигурати финансијску транспарентност, одговорност и извјештавања у циљу рационалнијег и законитог пословања.

2.2.1. Трошкови ангажовања спољних консултаната

Канцеларија за ревизију скреће пажњу да се приликом ангажовања спољних консултаната (буџетска линија Уговорене услуге) води рачуна о начину избора стручних консултаната у складу са законским прописима које регулишу ову област. С обзиром да Министарство/Дирекција стоји пред значајним и дуготрајним процесом придруживања ЕУ, није тешко претпоставити да ће се на том путу користити велики број консултантских и преводилачких услуга, стога сматрамо значајним да руководству Дирекције скренемо пажњу да процес избора учини максимално транспарентним и омогући једнакоправно учешће свим потенцијалним кандидатима који задовољавају критерије квалитета. Када је у питању јавност и транспарентност прибављања преводилачких и консултантских услуга сугеришемо кориштење јавног оглашавања и у случајевима када су износи нижи од законског цензуса. Скрећемо пажњу о годишњим плановима и потребама како не би долазило до прекорачења износа расположивог за консултантске и преводилачке услуге.

Канцеларија за ревизију сугерише досљедно поштовање законских процедура о јавним набавкама како роба тако и услуга на јаван и транспарентан начин, у циљу ефикасног, рационалног и законитог пословања, те како би се осигурала тржишна једнакоправност.

2.2.2. Планирање и извршење буџета

Током ревизије, утврђено је како буџет Министарства за 2002. годину износио 2.128.172,00 КМ (унутар овога износа током године вршена разна реструктурирања скоро по свим буџетским ставкама). Кориштењем буџетске резерве у износу од 22.575,00 КМ буџетом укупна планирана средства за 2002. годину износе 2.150.747,00 КМ, док је буџет реализован у износу од 1.742.347,00 КМ или 81% у односу на планирана средства.

Анализирајући планирани и остварени буџет за 2002. годину, те реструктурирање расхода у многим ставкама, као и кориштење буџетске резерве, закључили смо како планирање буџета за 2002. годину није у цијелости урађено темељито и квалитетно, због чега су покренути многи захтјеви за реструктурирање и кориштење буџетске резерве.

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ И ОСТВАРЕНИХ РАСХОДА У 2002. ГОДИНИ

Ред. Број	Врста расхода	Буџет за 2002. годину	Реструктури р. расхода по Одлуци С.М. бр. 127/02 и	Буџетска резерва за 2002. год.	Донација Канадске амбасаде	Укупно средства за 2002.	Укупно утрошено у 2002.	Разлика (7-8)	Индекс (8/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ	1.795.572,00	1.795.572,00	22.575,00		1.818.147,00	1.724.048,00	94.099,00	94,00
1.	Плате запослених	1.296.233,00	1.243.233,00			1.243.233,00	1.203.364,00	39.869,00	96,00
2.	Накнаде трошкова запослених	242.085,00	290.085,00	22.575,00		312.660,00	297.274,00	15.386,00	95,00
3.	Путни трошкови	70.000,00	83.000,00			83.000,00	64.309,00	18.691,00	77,00
4.	Издаци за комуналне услуге	64.000,00	46.049,00			46.049,00	45.167,00	882,00	98,00
5.	Набавка материјала	25.000,00	18.000,00			18.000,00	14.918,00	3.082,00	82,00
6.	Издаци за ус. превоза и горива	12.149,00	21.000,00			21.000,00	16.322,00	4.678,00	77,00
7.	Унајмљив. имовине и опреме	350,00	350,00			350,00	300,00	50,00	85,00
8.	Издаци за текуће одржавање	12.000,00	21.400,00			21.000,00	20.589,00	411,00	98,00
9.	Издаци за осигурање	5.445,00	9.545,00			9.545,00	8.838,00	707,00	92,00
10.	Уговорене услуге	68.310,00	63.310,00			63.310,00	52.967,00	10.343,00	83,00
II	КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	40.000,00	40.000,00		42.600,00	82.600,00	18.299,00	64.301,00	22,00
III	ПРОГРАМИ ПОСЕБНЕ НАМЈЕНЕ	250.000,00	250.000,00			250.000,00	0,00	250.000,00	0,00
1.	Средства за provedбу студије о изводивости	250.000,00	250.000,00			250.000,00	0,00	250.000,00	0,00
IV	УКУПНО	2.085.572,00	2.085.572,00	22.575,00	42.600,00	2.150.747,00	1.742.347,00	408.400,00	81,00

Канцеларија за ревизију сугерише да се изврши темељита анализа планираног и оствареног буџета, те анализирају разлоге за потребом реструктурирања и кориштења буџетске резерве, као и да се убудуће приступи темељитијем и квалитетнијем планирању буџета на свим нивоима које учествују у припреми и усвајању истог. Посебно наглашавамо потребу усаглашавања планирања буџетских прихода и расхода са планираним циљевима и задацима које Министарство – Дирекција треба остварити.

2.3. Извјештај о информационом систему

Министарство према својој систематизацији има запослене информатичаре који брину о одржавању и развоју информационог система.

Министарство посједује 27 рачунара и 11 принтера који су повезани у јединствен информациони систем путем локалне мреже (ЛАН). Везом преко

локалног провајдера Интернет услуга, сви рачунари имају приступ Интернету 24 сата.

Рачунари раде на Windows OS за које имају лиценце, укључујући инсталиране лиценциране MS Office пакете који се користе за вршење свакодневних канцеларијских послова.

2.3.1. Административна и организациона контрола

Развојни план информатизације је сачињен и усвојен од стране руководства, међутим још нису усвојена упутства за кориштење личних рачунара и похрањивање и заштиту података. Упутство о вођењу ИТ пројекта је у фази израде.

Канцеларија за ревизију сугерише Дирекцији хитно доношење и усвајање споменутих правила и процедура.

2.3.2. Заштита и чување података

Сви рачунари имају улазну шифру за приступ. Резервне копије података финансијског софтвера и софтвера за обрачун плата се праве редовно и дискете се одлажу у сеф.

Резервне копије са радних станица се не праве, иако постоји сва опрема и техничка оспособљеност, услед чега може доћи до губљења важних информација које се тичу рада Министарства.

Потребно је успоставити систем за сачињавање резервних копија на централном серверу, те водити рачуна да се те копије праве редовно и подаци чувају на сигурном мјесту.

2.3.3. Сигурност ИТ система

Начин повезивања локалне мреже Министарства на Интернет није ријешен на најбољи начин. Мрежа је путем радио везе повезана на Интернет без Firewalla "ватрозида" и било какве друге заштите. Такође на рачунарима нема инсталираних лиценцираних антивирусних софтвера, што представља додатну опасност за систем.

Министарство би требало хитно ријешити систем одговарајуће заштите мреже, као и питање набавки антивирусних софтвера.

2.3.4. Апликативне контроле

Током рада на ИСФУ систему, утврђено је да не постоје одговарајуће процедуре које регулишу питање уноса података у систем, те адекватно извјештавање о датим налозима и уношеним трансакцијама.

Потребно је појачати интерне контроле и финансијско извјештавање, те прописати одговарајуће процедуре за унос података у ИСФУ систем, како би се ризик изостанка уноса, погрешног уноса или дуплог уноса смањио.

3. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2001. ГОДИНУ

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Министарства за 2001. годину о чему је састављен Извјештај. Ревизијом су утврђене одређене неправилности описане у Извјештају и Министарству је сугерисано да их размотри, те да предузме одређене операције како се утврђене неправилности и пропусти не би понављали у даљем пословању.

Ревизијом пословања за 2002. годину утврђено је како је у већем броју случајева поступљено сходно препорукама Канцеларије за ревизију, те су уочени помаци у пословању Министарства.

Реализоване препоруке:

- Министарство је донијело интерне процедуре стварања обавеза као и интерни правилник којим су регулисани трошкови мобилних телефона.

Препоруке које нису извршене:

- Министарство није донијело интерна правила за трошкове репрезентације, употребу возила у службене сврхе и стручно образовање и усавршавање.

4. РЕЗИМЕ

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију финансијског пословања Министарства у складу са Законом о ревизији и INTOSAI стандардима, уважавајући опште услове окружења у којем је функционисало Министарство.

Ревидирањем пословања у 2002. години утврдили смо мањи број неправилности и недостатака. Посебно желимо указати на одређене слабости система интерних контрола који се огледају у недостатку неких правила и процедура за разне видове трошкова (видјети тачку 2.2. овог извјештаја).

Током ревизије смо утврдили како Министарство није имало у цијелости одговарајуће планирање буџета за 2002. годину, те је због тога долазило до захтјева за реструктурирањем скоро свих буџетских позиција (видјети тачку 2.2.2.).

Ревизијом смо утврдили како Министарство нема креирану властиту ИТ стратегију тј. развојни план информатизације (видјети тачку 2.3.)

Овлашћени ревизор,

Миро Галић, дипл. оец., виши ревизор

У ревизорском тиму учествовали:

Наташа Кењић, дипл. оец., помоћни ревизор

Елведин Грабовица, дипл. оец., ИТ ревизор

Сарајево, 19.06.2003. године

М.П.